

Plan van aanpak

Versterken economische kracht Health & High Tech

versie 20 februari 2018

Ten geleide

Het plan van aanpak 'Versterken economische kracht Health & High Tech' geeft aan wat we als gemeente (gaan) doen om de economische kracht van deze clusters voor Nijmegen en de regio te versnellen. We schetsen de start van een meerjarige, integrale en dynamische clusterversnellingsaanpak voor de campus Nijmegen.

Het plan van aanpak geeft hieraan richting door het beschrijven van onze ambities voor de langere termijn. Met dit plan spreken we als college uit de versnelling van de clusters Health & High Tech in de komende jaren centraal te stellen in onze economische agenda en onderliggende aanpak.

De ambities kunnen en willen wij als gemeente niet alleen bereiken. Samenwerking met en inzet van diverse partners is nodig om de gewenste beweging in gang te zetten. Daarbij zien we de provincie en Briskr¹ als twee belangrijke dragende partijen. Naast draagvlak en betrokkenheid van de belangrijkste partners in stad en regio is het nodig dat een aantal concrete en urgente acties op korte termijn in gang worden gezet.

In dit plan wordt aangegeven welke acties dat volgens ons zijn. We brengen in beeld wat kennisinstellingen en bedrijven aan randvoorwaarden nodig hebben, wat zij hierin kunnen doen en waar de gemeente bepalend en/of faciliterend kan zijn. De gemeente Nijmegen coördineert de totstandkoming van een clusterversnellingsagenda en werkt hierbij intensief samen met de relevante partijen. Hierbij bouwen we voort op de bestaande kaders, op de behaalde successen op de Novio Tech Campus (NTC) en Campus Heijendaal en op de aanbevelingen van het rapport 'Economische doorontwikkeling Novio Tech Campus' van Buck Consultants International. We brengen daarin samenhang & synergie aan, maken scherp wat nu nog ontbreekt en verder nodig is.

Daarnaast willen we een heldere organisatie en regiefunctie neerzetten, zodat de gewenste versnelling en de te verwachten successen blijvend gemonitord en aangejaagd kunnen worden. In dit plan geven we aan hoe we dit willen organiseren.

Het plan van aanpak is een uitnodiging aan onze partners om met ons voort te bouwen op wat aanwezig is. We gaan met de partners in gesprek over wat wij doen, wat zij bijdragen, hoe we elkaar kunnen versterken en of wij daarin faciliterend kunnen zijn. We trappen dit proces af met een gezamenlijke bestuurlijke startbijeenkomst in maart 2018.

Het plan van aanpak is in samenspraak met de provincie Gelderland en Briskr¹ opgesteld.

Leeswijzer Begrippen cluster en campus

In het plan worden de begrippen cluster en campus naast elkaar gebruikt. Het zijn twee verschillende begrippen.

Een cluster is een (min of meer) begreemd geografisch gebied waarin triple helix-partijen (onderwijs-kennisinstellingen-overheden) in bepaalde sectoren/ technologiedomeinen intensief samenwerken op het gebied van innovatie, export, opleidingen, start-ups, etc.

Een campus is een duidelijk ruimtelijk begreemd gebied waarin onderzoekers van kennisinstellingen en bedrijven intensief met elkaar samenwerken op het gebied van R&D en innovatie.

Om de begrippen goed te begrijpen voegen we hieraan nog het begrip ecosysteem toe. Een ecosysteem is een brede set aan voorwaarden om economische activiteiten (niet sector- of technologiegebonden) te stimuleren.

¹ De volgende organisaties zijn in Briskr vertegenwoordigd: Oost NL, Health Valley, Business Cluster Semiconductors, Radboud Universiteit, Radboudumc, Novio Tech Campus B.V., Kadans, The Economic Board, provincie Gelderland en de gemeente.

Clusters kunnen niet gedijen zonder een ecosysteem, wel zonder campus. Campussen kunnen niet succesvol zijn zonder een levendig cluster, waarvan de dynamiek wordt gegarandeerd door de juiste ecosysteemelementen.

Inhoudsopgave

Waarom dit plan?	5
1 Wat willen we bereiken?	7
2 Hoe gaan we dit doen?	9
2.1 Spoor Clusterversnelling	9
2.1.1 Speerpunten propositie	
2.1.2 Stimuleren ondernemerschap	
2.1.3 Acquisitiestrategie	
2.1.4 Kennisinstituut	
2.1.5 Human Talent	
2.1.6 Gebouwen & Faciliteiten	
2.2 Spoor Gebiedsontwikkeling	13
2.3 Spoor Organisatie op orde	14
3.4.1 Organisatie	
3.4.2 Monitoring	
3.4.3 Communicatie	
3.4.4 Middelen	

Waarom dit plan?

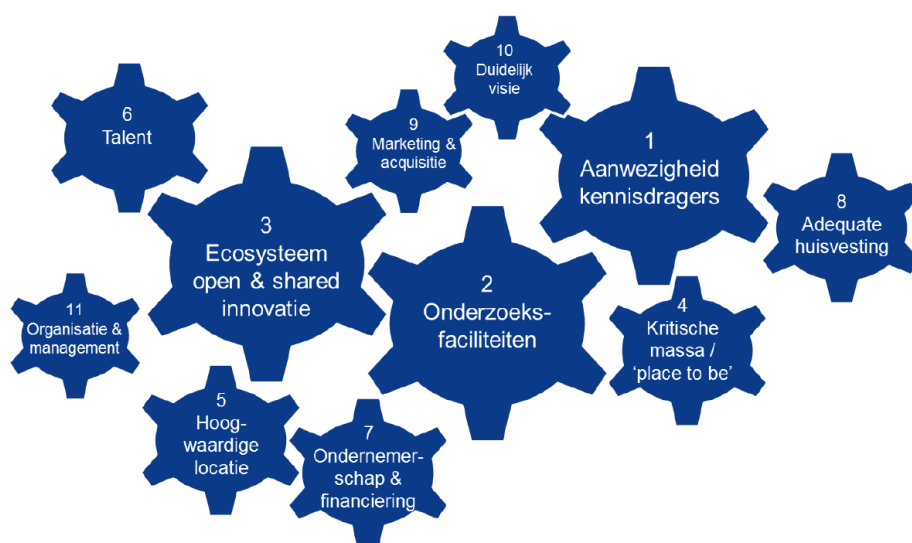
De afgelopen jaren is door de samenwerkende partijen rondom de Novio Tech Campus (NTC) veel in gang gezet en bereikt. De Novio Tech Campus is snel gegroeid en telt zo'n 50 bedrijven in Health & High Tech. De Nijmeegse Economische Innovatie Agenda 2020 en de Investeringsagenda Stedelijk Netwerk Arnhem-Nijmegen zijn hierbij belangrijke bouwstenen geweest.

In de zomer van 2017 is in opdracht van de gemeente Nijmegen onderzocht wat de mogelijke vervolgstappen zijn voor verdere economische en ruimtelijke doorontwikkeling van de NTC. Begin oktober 2017 is het rapport 'Economische doorontwikkeling Novio Tech Campus' (hierna: NTC-rapport) besproken in een themabijeenkomst van het college van B&W. De conclusies uit het NTC-rapport zijn door het college goed ontvangen. Het college heeft uitgesproken zich in te willen zetten voor een verdere doorontwikkeling van de NTC én de twee sterke clusters Health & High Tech. De opdracht is gegeven een plan van aanpak op te stellen.

Na de bespreking in het college is het rapport met de in het voortraject betrokken partners en bedrijven / instanties gedeeld. Het resultaat van deze gesprekken is helder. We, overheden, partners, kennis- en onderwijsinstellingen, bedrijven en andere organisaties, delen de belangrijke economische opgave waar we voor staan. De impact van de opgave reikt verder dan de doorontwikkeling van de Novio Tech Campus alleen. Het rapport duidt het belang van de clusters Health & High Tech voor de economische ambities van Nijmegen en voor de regio. Dit vraagt een bredere aanpak dan de doorontwikkeling van de NTC. De partners delen deze analyse.

Met het voorliggende plan van aanpak en de Investeringsagenda (en daarbinnen specifiek het Icoonprogramma Health & Energy) bouwen we voort op de Nijmeegse Economische Innovatieagenda. Het plan van aanpak vormt een uitwerking van de programmalijn 'Stimuleren bedrijvigheid' en geeft aan wat we (gaan) doen om de economische potentie van de clusters Health & High Tech te versterken.

We bouwen dus voort op de aanwezige successen, maar er is meer nodig. Het NTC-rapport reikt daarvoor een groot aantal succesfactoren aan. Het NTC-rapport leert ons dat met de juiste strategie, focus en meerjarige inspanning een succesvolle campusontwikkeling mogelijk is. Om deze beweging in gang te zetten, is een concrete en integrale uitvoeringsstrategie nodig op alle succesfactoren van een campus (zie onderstaande afbeelding).

Afbeelding: Succesfactoren campus, Buck Consultants International

Iedere succesfactor dient op orde te zijn, want enkel in samenhang komt een verdere ontwikkeling op gang. Om de basis voor de verschillende onderdelen op orde te krijgen, zijn investeringen en structurele inzet nodig. Het eigenaarschap c.q. de verantwoordelijkheden hiervoor liggen uiteenlopend bij de diverse partners. De succesfactoren kennen bovendien onderling grote samenhang en sluiten al grotendeels aan bij lopende initiatieven en projecten.

We hebben de afgelopen periode geleerd dat een succesvolle economische ontwikkeling enkel in bondgenootschap en coproductie met de partners in de stad van de grond kan komen. De gemeente Nijmegen wil partijen en hun initiatieven/projecten met elkaar verbinden en de ontwikkelingen aanjagen zodat we de economische opgave waar kunnen maken. Als gemeente nemen we in dit proces een regisserende en faciliterende rol. We geloven in de kracht van Briskr en zijn ervan overtuigd dat dit samenwerkingsverband een betekenisvolle rol kan spelen in de doorontwikkeling van de clusters Health & High Tech.

Het traject wat we gaan volgen is niet in beton gegoten. Onderweg zal er ruimte (moeten) zijn om aan te sluiten bij nieuwe ontwikkelingen en initiatieven. We hechten er waarde aan initiatieven te steunen en te laten bloeien die bijdragen aan onze economische ambities en de bedrijvigheid én werkgelegenheid in stad en regio.

Doel Plan van aanpak

Doel van dit plan is het creëren van commitment, waar dit nog gewenst/nodig is, om gezamenlijk de economische kracht van de clusters Health & High Tech te versterken. Kortom, samen de schouders eronder!

Onder commitment verstaan we erkennen en herkennen van de gezamenlijke agenda, hieraan samen uitvoering willen geven, respecteren van elkaars rol en hierin complementair willen zijn. We hechten er waarde aan dit commitment naar elkaar toe uit te spreken en vast te houden, ook als onze agenda's eens uit elkaar gaan (of lijken te) lopen.

De tijdshorizon van het plan richt zich wat betreft de acties vooral op de eerste helft van 2018, maar met een doorkijk naar het vervolg. Met dit plan spreken we als college uit de versnelling van de clusters Health & High Tech in de komende jaren centraal te stellen in onze economische ambities en onderliggende strategie.

1 Wat willen we bereiken?

In dit hoofdstuk geven we aan wat we beogen (doelen) en wat we willen bereiken (het wenkende perspectief op de langere termijn).

De clusters Health & High Tech vormen in samenhang met hun omgeving – zeer zeker ook met het cluster Energy in Arnhem en de concentratie Food in Wageningen – de stuwende motor van de regionale en provinciale economie, met een uitstraling op (inter)nationaal niveau. Health & High Tech hebben zich bewezen door onderscheidende kennis- en innovatieve productontwikkeling. Ook het aantal banen is gestaag gegroeid. In de afgelopen vier jaren is het aantal arbeidsplaatsen op de Novio Tech Campus toegenomen van 2037 naar 2835, een groei van bijna 800 arbeidsplaatsen (40%).

De clusters Health & High Tech

Het cluster Health bestaat uit innovatieve en technologie-intensieve bedrijven en kennisinstellingen in onder meer de medische technologie, (bio)farmacie en regeneratieve geneeskunde voor zowel humane als veterinaire toepassingen. Thema's als personalised medicine, digital health, diagnostiek en care/cure zijn sterk ontwikkeld in Nijmegen. De academische instellingen in Nijmegen dragen bij aan een toonaangevende (wetenschappelijke) positie. Organisaties als Health Valley, SMB Life Sciences en de valorisatieafdelingen van het Radboudumc, de Radboud Universiteit en HAN werken aan het versterken van de economische spin-off van deze expertise. Voorbeelden van bedrijven in dit cluster zijn Synthon, Mercachem, Bioproduct, Noviogendix, AAP Bio Implant EMCM BV, Numico en Danone.

De halfgeleiderindustrie is de pijler onder het cluster High Tech. De regio Arnhem Nijmegen telt een behoorlijk aantal semiconductorbedrijven. De bedrijven zijn geclusterd in een netwerk dat heel Nederland bestrijkt: Business Cluster Semiconductors (BCS). Als één van de grootste investeerders van Nederland heeft NXP een leidende rol op het gebied van halfgeleiders en technologie: Universiteit Twente (MESA + Institute for Nanotechnology), Brainport Eindhoven (High Tech Systems & Materials), de Radboud Universiteit Nijmegen (Institute for Molecules and Materials) en het MKB zijn de pijlers onder dit cluster. De Novio Tech Campus vormt een belangrijke schakel in het cluster. Voorbeelden van bedrijven in dit cluster zijn NXP, Ampleon, Nexperia, EPR, Sencio en PinkRF.

De groei die in de afgelopen jaren is gerealiseerd, is niet vanzelfsprekend. Het rapport 'Economische ontwikkeling Novio Tech Campus' toont aan dat een verdere groei van de NTC en de clusters Health & High Tech zeker mogelijk is. Echter, van het zomaar rekenen op het continueren van de groei kan géén sprake zijn. In de concurrentie met andere vestigingsplaatsen in binnen- en buitenland moet worden geschakeld naar een hogere versnelling en gewerkt worden aan betere vestigingsvoorwaarden.

Inzet is nodig om de clusters Health & High Tech de economische motor te laten blijven. Het verder versterken van de clusters (volgens het in het NTC-rapport geschetste hoge scenario), vereist een meerjarige aanpak en een strategische inzet van alle betrokken partners.

Doel Versterken economische kracht van de clusters Health & High Tech

We versterken de economische kracht van de clusters, omdat Health & High Tech een cruciale motor zijn van onze economie. We zien echter dat dit niet vanzelfsprekend zo blijft. We moeten meer doen om de aanwezige kansen en potentie van de clusters Health & High Tech te verzilveren ten dienste van de stad Nijmegen, onze inwoners, instellingen en bedrijven, en voor de regio.

Door te investeren in onze economische kracht richten we ons op duurzame groei en behoud van de werkgelegenheid ten dienste van onze inwoners, kennisinstelling en bedrijven.

Onze inwoners merken dit in het makkelijker vinden en behouden van werk in de directe woonomgeving. Jongeren kunnen zo goed mogelijk toetreden tot de arbeidsmarkt.

Voor onze instellingen betekent dit dat zij zich (inter)nationaal scherper kunnen profileren en daarmee studenten en kenniswerkers makkelijker kunnen vinden en binden.

Voor onze bedrijven betekent dit zij kunnen beschikken over voldoende aanbod en kwaliteit van werklocaties, goede bereikbaarheid en infrastructuur, adequaat opgeleid en beschikbaar arbeidsaanbod en tot slot, dat een goed relatienetwerk hen ondersteunt in het ondernemen.

Zoals eerder verwoord, willen, kunnen en doen we dit niet alleen. Sterker nog, de kennisinstellingen en bedrijven zijn onze partners hierin. Zij vormen de motor van onze economie. Als gemeente Nijmegen willen en kunnen we regisseren en faciliteren. Onze partners in deze opgave zijn in ieder geval:

- Provincie Gelderland;
- Briskr en de partijen die hier onderdeel vanuit maken, te weten: Oost NL, Health Valley, Business Cluster Semiconductors, Radboud Universiteit, Radboudumc, Novio Tech Campus B.V., Kadans, The Economic Board, provincie Gelderland en gemeente Nijmegen;
- Bedrijven en de ondernemersverenigingen, zoals de Industriële Kring Nijmegen, Economisch Collectief Nijmegen en de Economische Raad Nijmegen;
- Kennisinstellingen (Radboudumc, Radboud Universiteit, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en ROC Nijmegen).

We willen een succesvolle en toekomstbestendige clusterontwikkeling realiseren op het gebied van Health & High Tech met een hoogwaardige bedrijfsomgeving en state of the art (onderzoeks)faciliteiten. We willen binnen een aantal jaren een innovatieve en toonaangevende topregio zijn op gebied Health & High Tech met een herkenbaar profiel. Op basis van monitoring willen we steeds opnieuw het succes van onze gezamenlijke aanpak meten en deze informatie benutten om bij te sturen op het gewenste eindresultaat.

Wenkend perspectief (gewenste resultaten)

Het resultaat van dit wenkend perspectief is te meten aan de hand van de:

- Groei van bestaande en vestiging van nieuwe bedrijven in de stad in de sectoren Health en High Tech, waaronder een aantal productiebedrijven.
- Vestiging van één of meerdere manifeste kennismagneten, die als ‘aanjagers’ zorgen voor voortdurende innovatie en toekomstbestendige ontwikkeling van de clusters.
- Aansprekende voorbeelden van succesvolle open innovaties en vormen van samenwerking.
- Groei van het aantal banen in de clusters Health en High Tech, zowel voor hoogopgeleide kenniswerkers als voor lager opgeleiden (trickle down effect).
- Mate waarin we als topregio worden (h)erkend als regionale en landelijke gesprekspartner, die gevraagd wordt deel te nemen in (inter)nationale initiatieven, publicaties, bijeenkomsten, onderzoeken e.d.
- Onze bijdrage aan de Nederlandse economie. Dit uit zich bijvoorbeeld in toename van betrokkenheid in (inter)nationale initiatieven.

2 Hoe gaan we dit doen?

In dit hoofdstuk geven we aan hoe we, samen met onze partners, onze ambities zoals verwoord in het vorige hoofdstuk denken te kunnen realiseren. Hiermee bieden we een aanpak die gezamenlijk met onze partners verder ontwikkeld moet gaan worden.

De inzet is om meer te doen om de economische kracht van de clusters Health & High Tech te versterken, omdat ze een motor zijn voor de economie én de samenleving in Nijmegen en de regio. We willen binnen een aantal jaren een innovatieve en toonaangevende topregio te zijn op het gebied van Health & High Tech met een herkenbaar profiel. Dit uit zich concreet in de vestiging van nieuwe bedrijven en kennismagnetten, toename van het aantal banen, succesvolle innovaties en betrokkenheid bij (inter) nationale onderzoeken en initiatieven.

Om een succesvolle clusterversnellingsaanpak mogelijk te maken is het volgende vereist:

- A. Draagvlak en betrokkenheid van de belangrijkste partners in stad en regio
- B. Een solide financiële basis (i.e. structurele inzet van financiële middelen)
- C. Een aantal concrete en urgente acties op korte termijn
- D. Het neerzetten van een heldere organisatie en regiefunctie

M.b.t. A. draagvlak:

We beseffen dat een gezamenlijke agenda noodzakelijk is om verder te kunnen groeien. De gemeente heeft hierin vooral een faciliterende en soms een regisserende rol. Het plan van aanpak 'Versterken economische kracht Health & High Tech' is een uitnodiging aan partners om mee te bouwen aan de clusterversnellingsaanpak. Diverse partijen hebben in het voortraject een actieve bijdrage geleverd. In de gehele aanpak gaan we uit van het echt samen optrekken van gemeente en partners.

De invulling van de randvoorwaarden B, C en D is verwerkt in onderstaande aanpak. De aanpak bestaat uit drie sporen:

1. Spoor Clusterversnelling
2. Spoor Gebiedsontwikkeling
3. Spoor Organisatie op orde

2.1 Spoor Clusterversnelling

In dit spoor brengen we de clusters Health & High Tech in versnelling. We brengen in beeld wat kennisinstellingen en bedrijven aan randvoorwaarden nodig hebben, wat zij hierin kunnen doen en waar de gemeente bepalend en of faciliterend zou kunnen zijn. We bouwen voort op de acties die al lopen, zoals het Accelaratieprogramma Digital Health, de acquisitieaanpak voor de semiconductorsector of de projecten (van partners) binnen het uitvoeringsprogramma Briskr. We brengen daarin samenhang & synergie aan, maken scherp wat verder nodig is en nu nog ontbreekt.

We doen dit in het eerste en tweede kwartaal van 2018 en nemen dit op in een (eerste) zogenaamde dynamische clusterversnellingsagenda. De gemeente Nijmegen coördineert de totstandkoming van de clusterversnellingsagenda en werkt hierbij intensief samen met de relevante partijen. Op onderdelen wordt extern advies ingehuurd.

De clusterversnellingsagenda heeft een *meerjarig, integraal en dynamisch* karakter.

Het versterken van de economische kracht van onze clusters is niet een project van één jaar, maar een ontwikkeling die vraagt om lange termijn commitment en inzet voor meerdere jaren.

Verder richt de agenda zich op de verschillende factoren die van belang zijn voor het versterken van clusters en campussen (zie ook de afbeelding op pagina 5). Het gaat hier bijvoorbeeld om een duidelijke visie, de

aanwezigheid van talent, het stimuleren van ondernemerschap, goede locaties en faciliteiten en marketing & acquisitie. Voor het versterken van de economische kracht van onze clusters, dienen al deze factoren op orde te zijn. Een integrale en samenhangende aanpak is nodig.

De clusterversnellingsagenda is tot slot dynamisch, omdat het traject wat we gaan volgen niet in beton is gegoten. Onderweg zal er ruimte (moeten) zijn om aan te sluiten bij nieuwe ontwikkelingen en initiatieven. We hechten er waarde aan initiatieven te steunen waarvoor energie is bij onze partners en die bijdragen aan onze economische ambities en de bedrijvigheid én werkgelegenheid in stad en regio.

De clusterversnellingsagenda bestaat voornamelijk uit zes onderdelen:

1. **Speerpunten propositie:** We bepalen met de partners de speerpunten voor onze Nijmeegse propositie op de clusters Health & High Tech.
2. **Stimuleren ondernemerschap:** We investeren in het stimuleren van ondernemerschap en samenwerking met Briskr als belangrijkste vehikel.
3. **Acquisitiestrategie:** We bouwen met de partners aan een proactieve marketing- en acquisitie-aanpak.
4. **Kennismagneet:** We gaan aan de slag met het werven van een kennismagneet op het gebied van semicon.
5. **Uitvoeringsagenda Human Talent:** We stellen een uitvoeringsagenda op het gebied van human talent op.
6. **Inventarisatie Gebouwen & Faciliteiten:** We brengen in beeld wat nodig is aan gebouwen en faciliteiten.

Deze onderdelen worden hierna toegelicht.

2.1.1 Speerpunten propositie

In het NTC-rapport is het uitwerken van speerpunten genoemd als een belangrijk resultaat. De speerpunten geven meer focus aan de Nijmeegse inzet én propositie. Synergie en samenhang in acties ontstaat waardoor de clusters Health & High Tech zich sterker kunnen ontwikkelen, onderscheiden en profileren. Voor de doelgroepen moet het onderscheidende vermogen scherper en krachtiger worden. Als we niets doen, vergroten we het risico op een blijvende situatie 'tussen tafellaken en servet'. Voor het bereiken van een hoger groei-scenario is meer nodig.

Speerpunten en een scherpe propositie zijn nodig, maar we beginnen niet vanaf nul. Bij de kennisinstellingen, bedrijven en organisaties als Briskr is al veel kennis en informatie beschikbaar. Denk hierbij aan de propositie voor de semiconductor sector die in 2017 is uitgewerkt (o.a. voor het Chip Integration & Technology Center) of de Smart Specialization Strategy voor Oost Nederland. Ook het NTC-rapport reikt op basis van gesprekken, (literatuur)studie en bureau-expertise een aantal speerpunten aan. Het gaat dan bijvoorbeeld om de onderscheidende expertise die binnen de clusters Health & High Tech aanwezig is op het vlak van RF technologie, het verpakken en de systeemintegratie van chips (packaging), digital health en healthy brain.

KORTE TERMIJN

In de eerste helft van 2018 gaan we met deze kennis en informatie verder aan de slag. We huren een extern adviesbureau gespecialiseerd in economische ontwikkeling met kennis van de clusters Health & High Tech in. Dit bureau krijgt de opdracht om op basis van de beschikbare kennis en in gesprek met de belangrijkste stakeholders in gezamenlijke sessies de speerpunten te benoemen en de propositie scherper te maken. Overwegingen hierbij zijn behalve de wetenschappelijke excellentie en bewezen toegevoegde waarde (maatschappelijk, commercieel) ook de samenwerking in/tussen vakgroepen, bedrijven en bedrijven en wetenschap. Het extern adviesbureau vervult de rol van procesbegeleider en completeert de speerpunten.

2.1.2 Stimuleren ondernemerschap

Een belangrijke bouwsteen voor een sterk cluster is het stimuleren van ondernemerschap (business support) en bedrijfsontwikkeling (business development). Het gaat hier bijvoorbeeld om programma's en initiatieven gericht op de coaching en begeleiding van (startende) ondernemers, het faciliteren van ontmoeting en net-

werkvorming, het stimuleren van valorisatie, het bieden van exportbegeleiding of het toegankelijk maken van (onderzoeks)faciliteiten.

Voor de sectoren Health & High Tech vervult het uitvoeringsprogramma Briskr een centrale rol op het vlak van business support en business development. Sinds oktober 2017 werken binnen Briskr de belangrijkste stakeholders betrokken bij de ondersteuning van innovatieve starters (start-ups) en groeiers (scale-ups) samen. Door inzet te stroomlijnen en ondersteuningsinitiatieven te bundelen, wordt het aanbod van support-activiteiten binnen de clusters Health & High Tech verbeterd.

De activiteiten van Briskr zijn gericht op het versterken van het ecosysteem voor starters en groeiers binnen de clusters Health & High Tech. De activiteiten bestaan onder meer uit het scouten en screenen van bedrijven en kansrijke ontwikkelingen binnen de kennisinstellingen, het bieden van (opstart)begeleiding aan start-ups en scale-ups en het faciliteren van de interactie tussen bedrijven (start-ups, scale-ups en MKB), kennisinstellingen en de overheid.

Het uitvoeringsprogramma Briskr vormt een belangrijke pijler onder de ambitie om de economische kracht van de clusters Health & High Tech te versterken. We gaan door met en bouwen voort op Briskr. Enerzijds door in samenwerking met de partners uitvoering te geven aan de bestaande activiteiten en te werken aan een duurzame en toekomstbestendige financiering. Anderzijds door vanuit deze samenwerking de witte vlekken die bestaan op het palet van supportactiviteiten op te vullen door nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Deze initiatieven kunnen, in de uitvoering, door Briskr worden opgepakt, maar ook door andere organisaties in de stad. Uitgangspunt hierbij is wel dat er synergie en samenhang is in de ondersteuningsstructuur voor ondernemers.

KORTE TERMIJN

De verkenning voor nieuwe initiatieven wordt door de gemeente uitgevoerd, in samenspraak met Briskr en de andere partners in de stad. Binnen het spoor Clusterversnelling reserveren we budget voor de uitvoering van initiatieven op de korte (en lange) termijn.

2.1.3 Acquisitiestrategie

Het goed onderhouden van contacten met het bedrijfsleven en de kennisinstellingen is een belangrijke taak van de gemeente. Daarbij gaat het enerzijds om soepele samenwerking met al gevestigde bedrijven en kennisinstellingen (accountmanagement) en anderzijds om contacten met partijen die zich mogelijk in Nijmegen willen vestigen (marketing & acquisitie). Doel hierbij is het aantrekken van bedrijvigheid die aansluit op de sterke clusters. Het gaat dan om toeleveranciers, subcontractors, designhouses, maakbedrijven, onderzoeksinstituten en de op deze sectoren toegesneden zakelijke dienstverlening. Daarbij richten wij ons op nationale en internationale partijen.

KORTE TERMIJN

In het eerste kwartaal van 2018 is reeds de oplevering van een plan van aanpak voor de verdere professionalisering van de gemeentelijke inzet op accountmanagement, marketing & acquisitie voorzien. Het plan van aanpak bevat aanbevelingen hoe we als gemeente de bedrijvigheid en werkgelegenheid (voor specifieke doelgroepen) kunnen aanjagen en wat hiervoor nodig is.

Daarnaast gaan we specifiek voor de clusters Health & High Tech (verder) aan de slag met de ontwikkeling en uitvoering van een proactieve marketing & acquisitie strategie. Op basis van de speerpunten en propositie (2.1.1) worden doelgroepen bepaald en benaderd. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met OOST NL en de voor deze propositie relevante partners zodat we elkaars netwerk optimaal benutten.

In de uitvoering van de acquisitiestrategie speelt Briskr (en de partnerorganisaties die hier onderdeel vanuit maken) een belangrijke rol. In 2017 is vanuit Briskr voor de semiconductors sector al een start gemaakt met de ontwikkeling van een proactieve acquisitiestrategie. In de komende jaren wordt vanuit Briskr de uitvoering van deze strategie opgepakt.

Een acquisitiestrategie voor de sector Health wordt, op basis van de speerpunten en propositie (2.1.1), in 2018 opgesteld.

Een communicatie- en marketingaanpak maakt onderdeel uit van de acquisitie strategie voor Health & High Tech. In de ontwikkeling en uitvoering van deze aanpak zien wij voor Brisk en de Economic Board een belangrijke rol.

2.1.4 Kennismagneet

In het NTC-rapport wordt het belang onderstreept van de aanwezigheid van kennisdragers (zoals een universiteit of onderzoeksinstituut) vanwege de bijdrage die zij leveren aan de toegang van bedrijven tot hoogopgeleid personeel, researchfaciliteiten en kennis.

Met de Radboud Universiteit, het Radboudumc en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen heeft Nijmegen, in het bijzonder voor het Health cluster, belangrijke (open) kennisdragers in huis. Voor het High Tech cluster vervullen de R&D-afdelingen van de grote bedrijven (NXP, Nexperia en Ampleon) deze rol. Een echte open kennisbron ontbreekt hier. Het belang van zo'n kennismagneet voor het cluster High Tech wordt in het NTC-rapport onderstreept. Eerste initiatieven/verkenningen om tot de ontwikkeling van een kennismagneet te komen, zijn in het afgelopen jaar gestart. Het gaat dan concreet om de ontwikkeling van een zogenaamd Chip Integration & Technology Center en het werven van een kennisinstituut op het vlak van RF.

KORTE TERMIJN

Het initiatief voor de komst van een High Tech kennismagneet ligt bij de kennisinstellingen en bedrijven. Als gemeente willen wij, samen met de provincie Gelderland, deze ontwikkeling ondersteunen. Hiertoe reserveren wij binnen het spoor Clusterversnelling middelen, voor bijvoorbeeld het uitvoeren van een verkenning of het opstellen van een actieplan.

2.1.5 Human Talent

De beschikbaarheid van talent is een randvoorwaarde voor de gewenste economische ontwikkeling. Enerzijds gaat het hier om het vergroten van de aantrekkelijkheid van Nijmegen voor internationale kenniswerkers. Anderzijds gaat het om het wegnemen van knelpunten en discrepanties tussen vraag en aanbod van arbeid (de match tussen de door werkgevers gewenste kwaliteiten van werknemers en de aanwezige competenties van afgestudeerden en werkzoekenden).

Internationale kenniswerkers

Bij alle bedrijven en instellingen is het aantrekken en vasthouden van high-tech talent een grote opgave. Het cluster heeft een internationaal bereik, waardoor Nederlands personeel al vaak elders woont, maar nog meer van buiten Europa moet worden aangetrokken.

Onderdeel van de clusterversnellingsagenda is dan ook het opstellen van concrete acties om internationale studenten en kenniswerkers te vinden en te binden. Hierbij ligt een sterke relatie met de speerpunten (zie 2.1.1), omdat de internationale branding van evident belang is om internationale studenten en kenniswerkers aan te trekken. Maar daarnaast gaat het bijvoorbeeld om acties/projecten als vereenvoudiging van administratieve procedures voor kennismigranten, werving van internationale studenten, inrichten van een servicecenter voor expats of het ontwikkelen van startup programma's voor internationale studenten/wetenschappers.

Match vraag en aanbod

Daarnaast worden door ontwikkelingen en innovaties nieuwe en/of andere competenties en vaardigheden gevraagd, waardoor knelpunten en discrepanties ontstaan tussen vraag en aanbod. Onderdeel van de clusterversnellingsagenda is dan ook het – samen met MBO, HBO en WO – opstellen van concrete human talent acties.

Ook hierbij wordt voortgebouwd op wat aanwezig is en is de factor 'van elkaar leren (onderwijs en ondernemers) en elkaars expertise en wensen kennen' van essentieel belang.

Met betrekking tot acties kan gedacht worden aan een inventarisatie van toekomstige beroepen en de daarvoor benodigde kwaliteiten/competenties (en op basis hiervan een Gap-analyse van het huidige opleidingsaanbod).

Waar relevant, schalen we op naar het samenwerkingsniveau van de regio Arnhem-Nijmegen en de provincie Gelderland. In het kader van de Investeringsagenda worden namelijk binnen het Icoonprogramma Health & Energy ideeën uitgewerkt voor regionale samenwerking in talentontwikkeling.

Als gemeente kunnen wij dit proces verder brengen door te (laten) inventariseren wat voor voornoemde twee onderwerpen aan acties nodig zijn. Afhankelijk van de uitkomsten kunnen wij eventueel een bepaalde rol nemen, maar in principe zijn de kennisinstellingen (onderwijs, onderzoek) en ondernemers de partners die aan zet zijn.

KORTE TERMIJN

In de eerste helft van 2018 willen we werken aan concrete voorstellen om te investeren in human talent. In het kader van de Investeringsagenda is budget gereserveerd voor de uitvoering.

2.1.6 Gebouwen & faciliteiten

Voor bedrijven en instellingen is de aanwezigheid van faciliteiten en een goede uitstraling van gebouwen en omgeving van grote waarde. Het gaat hier bijvoorbeeld om research- en onderzoeksfaciliteiten (lab-, clean-rooms, testfaciliteiten), kantoorruimte, gebouwen, facilitaire services en uitstraling van locaties.

We stimuleren dat in de realisatie van deze faciliteiten gezamenlijk wordt opgetrokken en gezamenlijk worden benut. We hechten tevens waarde aan de toegankelijkheid van de faciliteiten.

KORTE TERMIJN

We inventariseren de behoeften en initiatieven met betrekking tot (open) faciliteiten en gebouwen. Deze inventarisatie maakt onderdeel uit van de op te stellen Ontwikkelvisie (zie 2.2.1)

2.2 Spoor Gebiedsontwikkeling

Een hoogwaardige omgeving met een dynamische uitstraling en uitnodigende openbare ruimte is randvoorwaardelijk voor de doorontwikkeling van de clusters. Dit geldt voor de NTC, maar ook voor de omgeving van campus Heijendaal.

2.2.1 Ontwikkelvisie

In het NTC-rapport is voor de verschillende economische ontwikkelscenario's een globaal ruimtelijk model opgenomen. Deze aanzet is in overleg met de partners als NXP, Kadans en NTC verder uitgewerkt tot een Ruimtelijke Verkenning; een schets waarin de ruimtelijke inpassing van de verschillende ontwikkelscenario's concreet is gemaakt. De ruimtevraag is voor drie opeenvolgende groeifasen onderzocht en vertaald naar gebouwvolumes en bijbehorende (parkeer)voorzieningen. Uiteraard is de verkenning afgestemd op de toekomstvisie die NXP recentelijk voor haar terrein heeft laten maken.

De Ruimtelijke Verkenning geeft daarmee een beeld van de ruimtevraag en de inpasbaarheid van het programma op de beschikbare terreinen. Het visualiseert niet alleen het ruimtebeslag, maar geeft de aanzet voor een ruimtelijk concept dat structuur brengt in het gesprek over de toekomstige campus en de basis vormt voor een kwalitatieve campusomgeving. De ruimtelijke verkenning verbeeldt één van de vele mogelijke toekomstige inrichtingen van de NTC; een 'plaatje bij het praatje', waarover de diverse partners verder in gesprek kunnen gaan.

Voor een goede sturing van de ruimtelijke doorontwikkeling van de NTC is, in vervolg op de Ruimtelijk Verkenning, een integrale Ontwikkelvisie voor de campus wenselijk, waarin ook de omgeving is meegenomen.

Met het NTC-rapport en de bijbehorende Ruimtelijke Verkenning is al een sterke basis aanwezig voor de inhoud van de Ontwikkelvisie. In deze visie wordt nadrukkelijk geen definitieve eindsituatie vastgelegd, maar

wordt een (ruimtelijk) raamwerk gepresenteerd waarbinnen een dynamische gebiedsontwikkeling mogelijk is. Een gezonde campusontwikkeling vraagt om flexibiliteit én focus. De ontwikkelvisie biedt daarmee niet alleen inspiratie, maar is ook een kapstok om no-regret keuzes inzichtelijk te maken.

Door middel van een ruimtelijk raamwerk willen we de structuur versterken, herkenbare deelgebieden maken en de uitstraling van NTC naar de stad toe vergroten. Om de hoogwaardige uitstraling van de campus te borgen dan wel te versterken maakt een - aangepast - beeldkwaliteitplan onderdeel uit van Ontwikkelvisie. Een visie op de ontsluiting en bereikbaarheid van de campus en een toekomstgerichte grondexploitatie maken tevens onderdeel uit van de Ontwikkelvisie.

Doelstelling van de visie is om in ruimtelijke zin bij te dragen aan het versterken van de clusters Health & High Tech. In de visie is niet alleen aandacht voor het terrein van de NTC zelf, maar ook voor de directe omgeving. Gebiedsafbakening dus. Ook aan de relatie met andere locaties in de stad en regio die voor deze ontwikkeling van belang (kunnen) zijn, met name de Campus Heijendaal, wordt aandacht gegeven. Uitgangspunt hierbij is een verdere gezamenlijke beweging en op elkaar afgestemde ontwikkelstrategie ten behoeve van (het internationaal uitdragen van) Campus Nijmegen.

KORTE TERMIJN

De gemeente Nijmegen ontwikkelt, in samenwerking met de belangrijkste stakeholders, deze Ontwikkelvisie. De Ontwikkelvisie wordt in de tweede helft van 2018 opgeleverd.

2.3 Spoor Organisatie op orde

Velen handen en hoofden werken op dit moment al aan de versterking van de clusters Health & High Tech. We hebben met de partners geconstateerd dat er iets meer nodig is dan aanhaken bij bestaande organisaties. We willen echter geen nieuwe organisatie vormgeven. In deze subparagraaf geven we aan wat we daarop organiseren. Daarnaast gaan we in op monitoring, communicatie en middelen.

2.3.1 Organisatie

Clusterregisseur

Om de opgaven in de clusters Health & High Tech blijvend aan te jagen en daarbinnen de samenhang & synergie te zoeken, willen we als gemeente in ieder geval voor een periode van 2 jaar (2018 en 2019) de komst van een clusterregisseur mogelijk maken.

De clusterregisseur heeft als voornaamste opgave om de voortgang in het bereiken van de gewenste resultaten te bewaken en daarin een aanjagende en verbindende rol te nemen. Daarvoor laadt hij/zij (per cluster) een meerjarige, dynamische agenda op. Daarnaast verwachten we in het bijzonder dat de clusterregisseur eventuele blokkades en of risico's signaleert en hiertoe de juiste stappen zet om te voorkomen dat de blokkades/risico's ontstaan – effect hebben. Dit kan vrij breed worden opgevat, bijvoorbeeld het zien dat er onvoldoende capaciteit-budget voor een project is, meerdere initiatieven met hetzelfde doel gaan ontstaan of commitment binnen de gemeente of bij een van de partners aan het afnemen is. We zien dit niet als onwil, maar vinden het logisch dat door drukke en inhoudelijk veelomvattende agenda's de focus wat minder scherp zal zijn.

De clusterregisseur moet daar zijn en werken waar de gewenste verbinding is en ontstaat. Het ligt voor de hand om de clusterregisseur bij Briskr te positioneren. We gaan hierover met hen in gesprek.

De clusterregisseur legt dan verantwoording af aan een stuurgroep op bestuurlijk niveau. We gaan met de partners bespreken of we bestaande overlegstructuren hiervoor kunnen benutten en of een nieuwe stuurgroep moet worden ingericht.

Daarnaast is de clusterregisseur gesprekspartner voor de uitvoering c.q. de projectleiders/strategische adviseurs van de verschillende partnerorganisaties. Voor dit laatste onderwerp zal de clusterregisseur het zoge-

naamde partnernetwerk van Briskr gaan benutten, waarin de belangrijkste stakeholders zijn vertegenwoordigd.

Het is van belang dat de clusterregisseur (h)erkend wordt op zijn/haar rol, makkelijk contacten legt en echt luistert. Dat hij/zij snel ziet wat partners met elkaar verbindt, waar ze elkaar kunnen aanvullen en die verbinding zonodig tot stand brengt.

Afdeling Economische Zaken

Voor het realiseren van de opgaven binnen de clusters Health & High Tech is, naast de clusterregisseur, duurzaam strategische beleidscapaciteit van de afdeling Economische Zaken nodig. Op dit moment is deze capaciteit onvoldoende aanwezig. Een voorstel hoe hieraan invulling kan worden gegeven wordt in de eerste helft van 2018 voorbereid.

De benodigde extra inzet/capaciteit voor een verdere professionalisering van de gemeentelijke accountmanagement & acquisitie inzet laten we hier buiten beschouwing. Dit is onderdeel van het plan van aanpak voor accountmanagement, acquisitie & marketing. Een separaat collegevoorstel volgt hiervoor.

2.3.2 Monitoring

Het bereiken van de resultaten in werkgelegenheid (bedrijven en banen) gaan we monitoren in de regionale economische monitor, opgesteld door de gemeenten Arnhem, Nijmegen en de provincie Gelderland. Tevens gaan we de voortgang in de acties uit het plan van aanpak monitoren om te weten of wat we doen ook het gewenste effect heeft. Deze monitor wordt uitgevoerd door het bureau Onderzoek en Statistiek van de gemeente Nijmegen.

2.3.3 Communicatie

We hechten waarde aan directe en eenduidige communicatie. Voorop staat persoonlijke communicatie tussen de stakeholders. We pakken de telefoon of arrangeren een ontmoeting. De clusterregisseur zal samen met communicatieadviseurs van de gemeente en partnerorganisaties een communicatiematrix opstellen met ondersteunend instrumentarium (wie wordt waarover wanneer geïnformeerd en hoe vertellen we dit/treden we naar buiten).

Op bestuurlijk niveau organiseren we in maart 2018 een startbijeenkomst.

De clusterregisseur komt nog met andere voorstellen (bijvoorbeeld incidenteel organiseren van een werksessie) om het draagvlak en betrokkenheid blijvend te borgen.

2.3.4 Middelen

De beschreven ambities in het plan van aanpak zijn groot en vragen van verschillende partners om structurele inzet en flinke investeringen, ook van de gemeente Nijmegen. Op dit moment is het nog te vroeg om hier een overzicht van te geven, denk bijvoorbeeld aan investeringen op het gebied van de ruimtelijke inrichting waarvoor nog een ontwikkelvisie gemaakt moet worden.

Voor de financiering van de acties voor de eerste helft van 2018 is budget beschikbaar. Enerzijds kan dekking worden gevonden binnen de Economische Innovatie Agenda (product Economie) waarvoor jaarlijks structureel € 260.000,- beschikbaar is. Anderzijds wordt door de provincie Gelderland een reservering opgenomen voor een bijdrage van € 200.000,- voor de clusterversnellingsagenda. Dit in het kader van de Investeringsagenda 2018-2019. Een subsidieaanvraag bij de provincie wordt begin 2018 ingediend. Zodra de aanvraag van de provinciale subsidie is afgerond, leggen we dit ter besluitvorming aan de raad voor om dit in de begroting op te nemen. Hiermee is er dekking voor de in het plan beschreven korte termijn acties.

Om de gewenste beweging voor de langere termijn in gang te zetten en uitvoering te geven aan een meerjarige, integrale en dynamische clusterversnellingsaanpak, is een solide financiële basis nodig. Voor de periode

2018-2021 vraagt dit – in aanvulling op de middelen binnen de Economische Innovatie Agenda – om extra financiële middelen. Dekking voor deze middelen dient nog te worden gevonden. In de nieuwe raadsperiode komen wij hierop terug door een overzicht te geven van de benodigde financiële middelen.